

utvexlingen, som fullmäktige kunna finna för ändamålet erforderliga.

Stockholm den 5 April 1880.

På Utskottets vägnar:

J. J. EKMAN.

Herrar *Olsson* och *Falk* hafva anmält, att de icke närvarit vid frågans afgörande i Utskottet.

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 April 1880, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om åtgärder för Riksbankens förstärkande vid upphörande af de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar, lydande å tio kronor.

I den nådiga proposition om åtgärder i och för indragning af de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar, lydande å fem och tio kronor, hvilken Kongl. Maj:t nästlidna år till Riksdagen aflät och som hade till följd upphörande med samma års slut af de enskilda bankernas rätt till utgifvande af femkronesedlar, förklarade Kongl. Maj:t jemväl sin afsigt vara att, så vida inom utgången af år 1882 sådana åtgärder för Riksbankens förstärkande vidtogos, som Kongl. Maj:t funne betryggande, förordna om indragning senast inom sist nämnda års ut-

gång af de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar, lydande å tio kronor.

Vid behandling sistlidna års riksdag af denna Kongl. proposition anförde Sammansatta Banko- och Lag-Utskottet beträffande indragningen af tiokronesedlarne, att Utskottet ansåg de åtgärder, hvilka i afseende å Riksbanken kunde erfordras i och för denna indragning, icke lämpligen kunna då göras till föremål för beslut, eftersom indragningen enligt den Kongl. propositionen vore afsedd att ega rum först efter någon längre tids förlopp och densamma för öfrigt syntes såväl Riksbankens fullmäktige som Utskottet erfordra förberedelser, hvilka vid förlidet års riksdag svårligen kunde vidtagas; men likasom någon hemställan i afseende å denna del af den Kongl. propositionen icke gjordes af Banko-Utskottet, fattades ej heller rörande tiokronesedlarne något beslut af Riksdagens Första Kammare, hvaremot Andra Kammaren utöfver hvad Utskottet framställt beslöt åt fullmäktige i Riksbanken uppdraga att till innevarande Riksdag inkomma med förslag till de åtgärder, hvilka blefvo behöfliga med afseende på Riksbanken vid upphörande före utgången af år 1882 af de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar å tio kronor. Då emellertid Första Kammaren, vid det förhållande att den icke varit i tillfälle pröfva denna fråga, afslog den voteringsproposition, som af Sammansatta Banko- och Lag-Utskottet i anledning af Andra Kammarens nyssberörda beslut föreslogs Riksdagen, blef någon åtgärd i anledning af Kongl. Maj:ts proposition för så vidt den rörde de enskilde bankernas tiokronesedlar icke af Riksdagen vidtagen.

Uti en inom sistnämnde Kammare väckt, till Banko-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 133, har nu Herr *Johannes Jonsson* från Skaraborgs län, med fästadt afseende å angelägenheten deraf att i god tid förbereda de anstalter, som må finnas af nöden för att sätta Riksbanken i stånd att ensam öfvertaga utgifvandet af sedlar å tio kronor inom den af Kongl. Maj:t antydda tid, hemställt, att Riksdagen måtte i det bankoreglements, som innevarande Riksdag kommer att utfärda, uppdraga åt fullmäktige i Riksbanken att till nästa Riksdag inkomma med förslag till de åtgärder, hvilka må anses behöfliga för Riksbankens förstärkande och dermed sammanhängande frågor, på det att enskilda bankers rätt att utgifva sedlar å tio kronor må, på sätt Kongl. Maj:t vid sista riksdag förklarade sig afse, kunna upphöra före utgången af år 1882.

Banko-Utskottet har tagit detta ärende i öfvervägande; och då, enligt den för enskilda sedelutgifvande banker gällande lagstiftning, dessas rätt att utgifva sedlar, lydande å tio kronor, kan dem frantagas,

när helst Kongl. Maj:t må finna skäligt derom besluta, samt Kongl. Maj:t, efter hvad här ofvan förmälts, redan uti nådig proposition till Riksdagen nästlidna år förklarar sin afsigt vara att senast inom utgången af år 1882 förordna om upphörande af denna rätt för de enskilda bankerna, derest dessförinnan betryggande åtgärder för Riksbankens förstärkande vidtagas, anser Utskottet Riksdagens pligt vara att i god tid så föranstalta, att från Riksbankens sida hinder icke må möta för Kongl. Maj:t att, när så lämpligt finnes, om indragningen i fråga förordna. Med anledning häraf och då förslag till de åtgärder i omförmälda hänseende, hvilka må vara i afseende å Riksbanken af nöden, enligt Utskottets åsigt kan med största sakkännedom uppgöras af de Riksdagens förtroendemän, som erhållit uppdrag att förvalta rikets bank, har Utskottet funnit sig böra understödja motionärens framställning i ämnet, med det tillägg, att då uppdragets omfattande och grannliga beskaffenhet torde komma att göra medverkan jemväl af andra sakkunnige män önskvärd, Utskottet ansett tillfälle härtill böra fullmäktige lemnas.

Utskottet hemställer alltså:

det Riksdagen måtte lemna fullmäktige i Riksbanken uppdrag att till nästa Riksdag inkomma med förslag till de åtgärder, som för Riksbankens förstärkande och i öfrigt må finnas behöfliga för att Riksbanken må kunna uppfylla allt hvad på den kan ankomma och den allmänna rörelsen kräfver, när helst Kongl. Maj:t finner godt förordna om upphörande af de enskilda bankernas rätt att utgifva sedlar, lydande å tio kronor, samt att för fullgörande af detta uppdrag fullmäktige må, om så nödigt finnes, påkalla medverkan af andre sakkunnige män med rättighet att, om så erfordras, åt desse af Riksbankens medel utgifva ersättning, till enahanda belopp, som vanligen anvisas komiterade, hvilka af Kongl. Maj:t för frågors utredande utses.

Stockholm den 5 April 1880.

På Utskottets vägnar:

J. J. EKMAN.

Reservation:

af Herr *Ekman*, med hvilken Herrar *Peyron*, *von Strokirch*, *Wallberg* och *Evers* instämt: »Då för möjligheten af indragning af de enskilda bankernas sedlar å tio kronor icke blott torde påkallas åtgärder från Riksbankens sida, utan jemväl erfordras förändrade bestämmelser för de enskilda bankernas verksamhet, i fall icke betänkliga rubbningar uti vårt penningeväsen och väsentliga olägenheter för den allmänna rörelsen skola uppstå, och dessa frågor enligt mitt förmenande böra pröfvas i ett sammanhang, såvida ej resultatet af pröfningen skall blifva ensidigt och ofullständigt, har jag icke kunnat biträda Utskottets förslag om lemnande af uppdrag åt Bankofullmäktige att till behandling företaga endast den ena sidan af saken; och då såväl motionens beskaffenhet som fullmäktiges i *Riksbanken* ställning såsom sådane torde förbjuda att åt detta uppdrag gifva större omfattning, har jag för min del funnit mig icke kunna biträda motionen eller det förslag Utskottet i anledning af densamma till Riksdagens antagande afgifvit.»

Herrar *Olsson* och *Falk* hafva anmält, att de icke närvarit vid frågans afgörande inom Utskottet.
